

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIV TA‘LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT
O‘ZBEK TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI**

**O‘ZBEK TILI TARAQQIYOTI VA
XALQARO HAMKORLIK
MASALALARI**

**XALQARO ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYA MATERIALLARI**

2025-yil 18-oktabr

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA‘LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT O‘ZBEK
TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI**

**O‘ZBEK TILI TARAQQIYOTI VA XALQARO HAMKORLIK
MASALALARI**

Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materiallari

2025-yil 18-oktabr

Toshkent – 2025

**DRAMATIK MATNLARDA QO'LLANILGAN BARQAROR
BIRIKMALAR VA MAQOLLARNING INTERTEKSTUAL OHANG VA
MAZMUNINI BOYITISHDAGI ROLI
THE ROLE OF STABLE COMPOUNDS AND ADJECTIVES USED IN
DRAMATIC TEXTS IN ENRICHING THE INTERTEXTUAL MIND AND
CONTENT**

DOI: 10.52773/tsuull.conf.2025.18.10/TDJQ6324

Imomova Ismigul Sirojiddin qizi

*Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili
adabiyoti universiteti mustaqil tadqiqotchisi*

ismigulimomova@gmail.com

***Annotatsiya.** Ushbu maqolada dramatik asarlarda qo'llanilgan maqollar va iboralar va ularning turlari, o'ziga xos xususiyatlari haqida so'z yuritilgan. Dramatik matnni to'g'ri tushunishi va matnning asl mazmun-mohiyatini anglab yetishda maqollar va afarizmlarning o'rni beqiyos. Tadqiqot ishimizda aynan maqol va iboralar to'grisida ma'lumotlar keltirilgan va dramatik matnda ushbu vositalarning ishlatilishi qahramonning o'ziga xos xarakterini ochib berilgan.*

***Kalit so'zlar:** aforizmlar, intertekstuallik, dramatik asar, maqol, frazeologiya, xalq maqollari, emotsional-ekspressivlik*

***Annotation.** This article discusses proverbs and expressions used in dramatic works, their types and specific features. The role of proverbs and aphorisms in the correct understanding of the dramatic text and understanding the true meaning of the text is incomparable. In our research work, information is provided about proverbs and expressions, and the use of these tools in the literary text reveals the specific character of the hero.*

***Keywords:** aphorisms, intertextuality, dramatic work, proverb, phraseology, folk proverbs, emotional-expressiveness*

Asosan, adabiy tilning og'zaki shaklida nutqning ta'sirchanligiga e'tiborliroq bo'lish talab etiladi. Donolar aytganlaridek, ta'sirchan nutq tinglovchi va o'quvchining e'tibori va qiziqishini hisobga oladigan nutqdir. So'zlovchi tinglovchilarning qiziqishlari, saviyasi, xohishi, ruhiy holati – bari-barini inobatga olgan holda ish tutishi o'ta muhim. Aks holda so'zlovchi (notiq) tinglovchiga o'z fikrini to'laqonli yetkaza olmaydi, uning nutqi o'zгалar uchun zerikarli bo'lishi mumkin. Bir so'z bilan aytganda, so'zlovchi maqsadiga erisha olmaydi. Nutq ta'sirchanligini ta'minlashda so'zlovchi oldiga o'ziga xos mas'uliyat hamda muayyan talablar qo'yiladi. Avvalo, nutq mantiqan to'g'ri, fikran aniq, shaklan sodda, yo'nalishiga ko'ra maqsadli, qolaversa, jo'yali bo'lishi lozim[5.27]. Tilshunoslikda bugungi kunda dolzarb tushunchalardan biri bu intertekstuallik

tushunchasidir. Intertekstuallik terminiga bugungi kunda juda keng va mohiyatan chuqur hodisa sifatida qaralmoqda. Albatta intertekstuallik bu faqatgina nasriy yoki she’riy asarlardan parcha keltirib qo‘yish emas, uning ostida etnik, milliy-mental aloqadorlik mavjudligi yotadi. Shu orqali bunday asarlar o‘quvchini yanada jalb etadi va tushunishni osonlashtiradi. Yana shuni ham aytishimiz mumkinki, intertekstuallik bu badiiy ifoda imkoniyatlarining estetik-ta’sir quvvatini oshiradigan va shuning uchun ham badiiy matn o‘rganuvchisining doimiy e’tiborda tutilishi lozim bo‘lgan hodisalardan biridir.

“Intertekst”– muayyan matn ichida keladigan matn yoki uning parchasi, qismlarini anglatuvchi atama, ya’ni matn tarkibida uning muallifiga tegishli boshqa matn yoki umuman o‘zga matndan olingan parchadir. Intertekstuallikbevosita matnlararo shu hodisani anglatuvchi atama sanaladi. Ma’lumki, badiiy matnda intertekst sifatida muqaddas kitob va hadislar, folklor namunalari, boshqa bir yozuvchining asarlaridan parchalar keng qo‘llanadi. Intertekstlar o‘z navbatida milliy-mental xususiyatlarga ega bo‘ladi. Chunki badiiy matn muallifi ko‘proq intertekst sifatida xalq ichida mashhur bo‘lgan asardan parcha yoxud xalqning milliy xususiyatlaridan kelib chiqqan holdamilliy adabiyotdan, xalq og‘zaki ijodidan foydalanadi. Shu sababdan ham matn ichidagi intertekstnio‘quvchi darrov tushunib oladi va matnda nima haqida gap ketayotganini qiyosan idrok qila boshlaydi. Chunki intertekst sifatida berilgan matn uning lisoniy xotirasidan allaqachon o‘rin olgan bo‘ladi. Bu xususiyat esa intertekstuallik hodisasini lingvokulturologik nuqtai nazardan ham o‘rganish imkonini beradi. Shuningdek, bevosita intertekstuallik hodisasining tarkibiga kiruvchi presedent birliklar lingvokulturologiyaning asosiy obyektlaridan biridir.

Intertekstuallik nazariyasiga bag‘ishlangan tadqiqotlarda intertekstuallik va intertekstni olimlar alohida-alohida atama sifatida izohlagan. Olima intertekstuallik hodisasi asosan ilmiy va badiiy matnda uchrashini ta’kidlab, ko‘proq badiiy matnda intertekstuallik tamoyiliga urg‘u beradi. Lug‘atlarda ham intertekstuallik tushunchasiga ta’riflar berilgan bo‘lib, ulardan birida shunday deyilgan: Intertekstuallik bu- matn ma’nosining boshqa matn orqali shakllanishidir. Zero, hozirgi har qanday badiiy matnda intertekstuallik elementlariga duch kelamiz va ularni bemalol tahlilga tortishimiz mumkin. Intertekstuallik hodisasi shu paytgacha tilshunoslar, adabiyotshunoslar, faylasuflar, madaniyatshunoslar, umuman o‘rganish obyekti matn bo‘lgan bir qator soha olimlari tomonidan tadqiq qilingan va hali ham bu jarayon davom etmoqda. Intertekstuallik hodisasining bevosita lingvistikaga ham dahldorligi haqidagi qarashlar esa ingliz olimi Jonatan Kuller nomi bilan bog‘liq. U o‘zining “Пресуппозиция ва интертекстуаллик” nomli maqolasida intertekstuallikning matndan presupozitsiyaga bog‘liqligiga o‘z e’tiborini qaratdi. Shuningdek, bir necha ingliz tilshunos olimlari ham intertekstuallikning paydo bo‘lishi, nazariy ahamiyati haqida tadqiqot olib bordi. Xususan, H. Fairclough, Beaugrande kabi tilshunos olimlar intertekstuallikni matn tilshunosligidan paydo bo‘lgan deydi. T.Y.Litvinenko fikricha, “Matn – bu yaratuvchining dunyo haqidagi bilimlaridan iborat belgilangan fragment” . Chunki

inson borliqni segment birliklar orqali matn asosida tasavvur qiladi va anglaydi. Bugungi kunda matnlar orasidagi munosabatda ikki muhim jihat ustun: birinchisi matn-matn munosabati, ikkinchisi intertekstual munosabatlar. Intertekstual munosabatlar universal xususiyatga ega bo‘lib, barcha matnlarga xosdir (maqol, matal, askiya, rivoyat, hikoya, badiiy, publitsistik, rasmiy, ilmiy va boshqalar). Intertekstual matnlarning konseptual asoslari XX asrning 20-yillarida Baxtin M.M. tomonidan aniqlangan bo‘lib, keyinchalik boshqa olimlar tomonidan rivojlantirilgan. Masalan, M. M. Baxtin, Y. Kristeva, R. Bart, N. Pyege-Gro, Y.N. Tinyanov, V.V. Vinogradov, A.N. Veselovskiy, V.M. Jirmunskiy kabi olimlarning ishlarida intertekstualik fenomenining shakllanishi va rivojlanishi aks etgan bo‘lsa, A. E. Bochkarev, N. A. Kuzmina, L. A. Mashkova, N. A. Fateyeva, A. S. Yevseyev, G. V. Denisova, E. M. Anikina, L. A. Shaxova, M. D. Tuxareli, N. A. Bayeva, E. V. Rozen, S. Xoltius va boshqalarning tadqiqotlari intertekstuallik va unga yaqin tushunchalarga bag‘ishlangan. Intertekstuallik muammosini o‘rgangan ko‘plab olimlar uning aksariyat hollarda badiiy adabiyot doirasida amal qilishini ta’kidlaydilar.

Intertekstuallikning bir turi hisoblangan ibora va maqollar ham dramatik asarlarda ham keng qo‘llanilib, qahramonning o‘ziga xos xarakterini ifodalash, asar ekspressivligini oshirish va albatta, yozuvchining o‘ziga xos menini ochib berishga ko‘maklashadi. Shu o‘rinda aytish kerak yozuvchi Hamza Hakimzoda Niyoziy dramalarida ham aynan manashunday intrettekstual birliklardan foydalanilgan. Hamza o‘z dramalarida maqollardan unumli foydalanish orqali o‘z fikrini qisqa-lo‘nda, tushunarli va ta’sirli qilib bayon qilishga erishadi. Yozuvchi birgina maqol orqali butun bir voqeani izohlashga erishadi. Maqollardan achchiq kinoya maqsadida, yoki yengil kulgu qilish uchun foydalanadi. Yozuvchi barcha dramalarida maqollardan unumli foydalanishga harakat qiladi. Asarda Poshshooyim va Boy nutqida maqol va iboralar juda ko‘p qo‘llanilgan. Bu orqali adib Poshshooyim va Boy nutqlarini individuallashtirgan. Masalan, “Boy ila xizmatchi” dramasida ham o‘ziga xos maqollardan foydalanilgan. Boy nutqida **“Hisobli do‘st ayrilmas”** maqoli keltirilgan bo‘lib, ushbu maqol, boy o‘z o‘g‘lidan qarz olgan bo‘ladi va uni qaytarib beradi. Shunda G’ofir pulni olmayman deganida, boy unga qaytarib beradi va natijada boyning qarz bo‘lib qolmasligi, xarakteri shu birgina maqol orqali ochib berilgan. Bundan tashqari asarda tabaqalash maqsadida quyidagi maqol ham qo‘llanilgan: **“Boy boyga boqar, Suv soyga oqar”** maqoli Boy tilidan aytilgan. Haqiqatdan Boyning puli ko‘pligidan bir nechta xotinlar oladi. Hattoki, xizmatkori xotiniga ham oshiq bo‘lib qolgan Boy uni ham olish uchun har qanday ishga tayyor edi. Aynan asarda shu maqol orqali tabaqalanish oddiy xizmatkorning qo‘lidan hech narsa kela olmasligi ochib berilgan. Badiiy asar tili umumxalq tiliga ijodiy yondashish, o‘zgarish, o‘zlashtirish asosida yuzaga kelgan, qayta ishlanib, jilo berilib, qo‘llanishning tegishli me’yor va o‘lchovlarini olgan, milliy til madaniyatining yuksak fazilatlarini o‘zida namoyon etgan, umumxalq tilidagi vositalar va me’yorlar taraqqiyotiga ham ijodiy, ijobiy ta’sir etadigan tildir. Adib aynan asarda o‘ziga xos

iboralardan ham ko'p foydalangan. Misol uchun Poshshooyim nutqida **to'nini** **teskari kiyib olmoq, tirnoqqa zor, tepa sochi tikka bo'lib ketdi** kabi iboralar qo'llanilgan bo'lib, asar mazmunini yanada boyitishga xizmat qilgan. Gulbahor Boyning xotini bo'lib, uning farzandini kundoshlari tomonidan o'ldiriladi. Natija Boy qizni qattiq haqoratlab ojizani urganda, Gulbahor nutqida **it azobidan meni xolos** et degan iborani ishlatadi. U bunday qiyinchiliklardan charchab ketganligi bois qutilishni xohlaydi. Asarda kambag'al va boylar o'rtasida tabaqalanish juda ko'p holatlarda kuzatilgan. Bunday holatlarni yozuvchi **kambag'alning og'zi oshga yetganda burni qonaydi** – iborasi qo'llanilgan. Ushbu ibora orqali endi qiyinchiliklardan qutilib, yaxshi yashayotgan bir davrga kelganida yana burni qonashi a'zobga griftor bo'lishi, yana qiynalishini nazarda tutgan. Bu orqali yozuvchi o'sha davrdagi amaldorlar oddiy xalqning ustidan kulishi, hukmronlik qilishi ularni ezib bor-budlarini tortib olishini tasvirlagan. Asarda yana **arpangni xom o'rdimmi, xamirdan qil sug'urganday**-oson kabi iboralar ham qo'llanilib asar ma'zmunini yanada oshirgan. Asarda keltirilgan intertekstual ibora va maqollar asarning yanada aniq, qisqa va lo'nda bo'lishini ta'minlagan.

So'z ustasi badiiy asar yaratar ekan, tilning maxsus birliklaridan, shu jumladan, maqol va iboralardan qahramonlarning nutqini individuallashtirishda unumli foydalanadi. Hamza Hakimzoda Niyoziy o'z asarlarida intertekstual birlik sifatida ibora va maqollardan foydalangan bo'lib, ushbu birliklar orqali qahramonlarning xatti-harakteri, oddiy xalq vakili ekanligini, shu bilan birga samimiy, ochiq ko'ngil insonligini ochiq ifoda etilgan. Dramada Boy va Poshshooyim nutqida ham maqol va iboralar ko'plab keltirilgan. Bunda yozuvchi qahramonlarning oddiy odamlar ustidan kulishi, ularni tahqirlashi va o'zlarining johilliklari bois barchani qiynagani, ayniqsa, asar qahramoni Gulbahorni oxiri o'ldirib yuborganligi ham yaqqol ma'lum. Bu bilan Boyning xarakteri, qanchalik razil inson ekanligi, bundan tashqari ko'p xotinbozlik holatlari asarda qoralangan. Badiiy adabiyot tili oddiy til emas, obrazli nutqning yuzaga chiqishiga xizmat qiluvchi til sanaladi. Badiiy tilda emotsionallik, serqatlamlilik, obrazlilik, musiqiylik, serbo'yoqlik, ixshamlik mavjud bo'ladi. Shu ma'noda Hamza dramalari ham til qurilishi jihatidan rang-barangdir. Buni misollar asosida maqolamizda yoritib o'tdik.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Kristeva J. Bakhtine, le mot, le dialogue et le roman Texte. / J. Kristeva // Critique, 1967. T. 23, № 239, pp.
2. Xomidova M. Badiiy matn persepsiyasida intertekstuallik. Filol.fan.fals.dok.(PhD)...Diss. Toshkent, 2021
3. .Presupposition and Interrextuality Author (s): Jonathan Culler Source:MLN. Vol.91.NO.6. Comparative Literature(Dec., 1976). Pp. 1380-1396.\
4. Литвиненко Татьяна Евгеньевна. Интертекст и его лингвистические основы (на материале латиноамериканских художественных текстов). Автореф. дисс. канд. филол. наука. – Иркутск, 2008.С. 7

-
5. Т.Н.Асадов. Matn tilshunosligi: o‘quv qo‘llanma / - Buxoro: “Sadriiddin Salim Vuxoriy” Durdoni nashriyoti, - 2023. -224 b.
 6. Золотухина Елена Николаевна. Категория интертекстуальности в современном русском языке. Автореферат диссерт. канд. филол. наук. – Киров, 2009. С.4.
 7. Hamza Hakimzoda Niyoziy Boy ila xizmatchi. Toshkent, 1918

MUNDARIJA

<i>Sirojiddinov Shuhrat</i>	O'zbek tili – xalqaro maydonda!	
I SHO‘BA. O‘ZBEK TILSHUNOSLIGI VA TILSHUNOSLIKNING NAZARIY MASALALARI		
<i>Ashirboyev Samixon</i>	O'zbek adabiy tilining tayanch dialektini belgilash yo'lida	6
<i>Hakimova Muhayyo, Rahmatova Feruza</i>	O'zbek tilida kognitiv metonimiya	11
<i>Juraqobilova Xamida</i>	She'riy asarlarda kognitiv metaforalar shakllanishida lingvomadaniy omillarning ta'siri	17
<i>Mustafayev Fizuli</i>	Kino dilində söz birləşməsi və qoşa sözlər haqqında	24
<i>Jabborov Baxrom, Sharipova Sarvinoz, Istamova Shohista.</i>	O'zbek iboralarining milliy mentalitetni ifodalashdagi o'rni	32
<i>Turdiboyev Tohir</i>	Yordamchi so'zlar masalasiga doir ayrim qarashlar	37
<i>Abjalova Manzura</i>	Hozirgi o'zbek tili leksik sathiga doir ba'zi masalalar	42
<i>Sheronov Boyirboy</i>	Sintaktik sathda mazmuniy-shakliy nomutanosiblik haqida	50
<i>Madjidova Dilorom</i>	Современные методы и проблемы прикладного языкознания	54
<i>Tolipova Dildora</i>	Лакуны в узбекских письменных литературных источниках и проблемы их перевода	59
<i>Elova Dilrabo</i>	O'zbek tilshunosligida uslubiy xoslanishni farqlash xususidagi qarashlar	67
<i>Abdullayev Jumanazar</i>	Yangi O'zbekistonning mumtoz tilshunoslik merosi, zamonaviy lingvistik qadriyati	73
<i>Israilova Saodat</i>	Turk va o'zbek tillarida rang bildiruvchi leksemalar semantikasi	84
<i>Kasimova Ziyoda</i>	Cho'lponning "Kecha va kunduz" romanidagi frazeologik birliklarning badiiy-uslubiy tahlili	88
<i>Baxodirova Shaxlo</i>	Lakuna va realiya munosabati	92

<i>Hakimov Dilshod</i>	“Biz” va “o‘z” olmoshlarining o‘zbek tilidagi funksional maqomi: struktur-semantik tahlil	98
<i>Kurbanbayev Otabek, Qodirberganova Dilnura</i>	O‘tkir Hoshimov asarlarida so‘z birikmasining turlari O‘tkir Hoshimov asarlarida so‘z birikmasining turlari	107
<i>Allaquliyeva Qunduz</i>	Ixtionimlarning lingvistik va ekstralingvistik omillar asosida yangi ma’no ifodalashi	113
<i>Isoqulova Qunduz</i>	So‘z-gaplarning noverbal vositalar bilan ifodalanishi	117
<i>Ismayilli Ayshen</i>	Sintaktik yolla yaranan mikrotoponimlar xulasə	122
<i>Davronova Zarnigor</i>	Sadriddin Ayniyning “Sudxo‘rning o‘limi” qissasidagi antroponimlarining kognitiv-semantik tahlili	132
<i>Muzaffarova Zarrina</i>	Metonimiyaning konseptual modellari	136
<i>Yusupova Aziza</i>	Metaforaning she’riy matnlarda aks etishi	140
<i>Mamarasulova Maftuna</i>	Fonosemantik g‘oyalarning rivojlanish bosqichlari	146
<i>Abdurasulova Dilnoza</i>	Ayollar nutqida konnotatsiya va murojaat birliklarining pragmatik xususiyatlari	151
<i>Soqiyeva Shirin</i>	Tilshunoslikda konseptni o‘rganishda til va madaniyatning o‘rni	157
<i>Abruyeva Zaxro</i>	O‘zbek tilidagi murojaat shakllarining konseptual tuzilishi	160
<i>Bovmanova Bashorat</i>	O‘zbek tilida halollik tushunchasining leksik-semantik ifodalanishi	164
<i>Jumaniyozova Charos</i>	Hajm-o‘lchov bildiruvchi sifatlarning nisbiylik xususiyati	168
<i>Xayrullayeva Ra’no</i>	Kichraytirish qo‘shimchalarining nutqdagi ahamiyati	172
<i>Tursunova Sojidxon</i>	“Fayzining amakisi” hikoyasidagi nutqiy akt vositasida ifodalangan ironiyalar tahlili	177

<i>Utegenova O'g'iloy</i>	Badiiy asarlarda tasviriy ifodalar	181
<i>Maxmudova Matluba</i>	Qaratqich kelishigi semantikasiga doir ayrim mulohazalar	185
<i>Xolmamatova Sarvinozxon</i>	Konnotatsiya va konnotativ birliklarning o'rganilganlik darajasi hamda turlari	191
<i>Turg'unboeva Dilnoza</i>	Zamonaviy tilshunoslikda miqdor kategoriyasining o'rni	199
<i>O'ralova Nargiza</i>	Parsellyatsiya va metaforaning o'zaro aloqadorligi	204
<i>Jabborova Aziza</i>	O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning BMT Bosh Assambleyasining 72-sessiyasida so'zlagan nutqidagi evfemizmlarning morfologik tahlili	209
<i>Odilova Dilobar</i>	Jahon tilshunosligida o'xshatishlarning ilmiy tadqiqi	214
<i>Nazarov Qobilbek</i>	Turli tizimdagi tillarda soma komponentli maqollarning tasniflanishi	218
<i>Mullaboyeva Shirin</i>	Til, estetik tafakkur va didning paremiologik birliklarda ifodalanishi	226
<i>G'aybullayev Erkinjon</i>	O'zbek madaniyatini ifoda etishda lakunalarning roli: Cho'lpon asarlari misolida	230
<i>Oripova Mavluda</i>	Sinestezik metaforalarning lingvomadaniy xarakteri:sinestezik metafora va milliy o'ziga xoslik	240
<i>Otaxonova Sohiba</i>	Antroponimlarning internet va yangi media makonidagi o'rni	245
<i>Shodmonaliyeva Yulduz</i>	Modallik bilan tasdiq-inkor kategoriyasining o'zaro munosabati	250
<i>Sobirova Maftuna</i>	Konchilik terminotizimi va uning o'zbek leksik tizimidagi o'rni	256
<i>Umarova Shahzoda</i>	O'zbek tilshunosligining kombinator lingvistikaning shakllanishidagi o'rni	260
<i>Turg'unova Maftuna</i>	Til taraqqiyotida kognitiv tilshunoslikning o'rni	270
<i>Muratova Nafisa</i>	Tilak va tabrik nutqiy aktida ekstralingvistik	274

	vositalarning o'rni	
<i>Murotov Hamro</i>	Reklama matnlarining tasnifi	280
<i>Normuminov Laziz</i>	Qo'chqor Norqobil hikoyalarida xalqona so'zlashuv, ibora va maqollarning qo'llanishi	285
II SHO'BA. AMALIY TILSHUNOSLIK VA LINGVODIDAKTIKA MUAMMOLARI.		
<i>Xolmanova Zulxumor</i>	Tilning ma'lumotlarni saqlash va yetkazish funksiyasi	289
<i>Qurbonova Munavvara</i>	Ontolingvistika va pragmalolingvistika munosabatida deyktik birliklarning o'rni	297
<i>Ruzibayeva Nigoraxon</i>	Psychological needs in the language classroom	303
<i>Abdurahmonova Muqaddas</i>	Ментальные омонимы в когнитивной лингвистике	308
<i>Umurzoqova Marhabo</i>	Badiiy matnda ayol lisoniy shaxs tiplari xususida	317
<i>Abjalova Manzura</i>	O'zbek tili multikorpusi – zamonaviy ta'limiy tizim	321
<i>Ruzmetova Novval</i>	Роль узбекских народных традиций в социокультурном развитии студентов	326
<i>G'ulomova Nargiza</i>	Alisher Navoiy mualliflik korpusini yaratishda statistik ma'lumotlarning muhimligi	335
<i>Dedaxanova Muazzam</i>	Lingvistik ekspertizaning yuzaga kelishi va shakllanish tarixi	344
<i>Shamsiyeva Manzura</i>	Animatsion filmlarning aksiolingvistik jihatlari	347
<i>Xudaykulova Shaxnoza</i>	O'zbek tili diskursida global qadriyatlarining aksiolingvistik integratsiyasi	353
<i>Ibragimova Sayyora</i>	Псевдонимы узбекских и русских писательниц: генезис, семантика и когнитивные особенности	357
<i>Tilyabayev Kamil</i>	Благодарные: из эмоционального опыта	361

	изучения узбекского языка как второго	
<i>Alimardanov Elyor</i>	Xorazm dialektal zonasining qipchoq shevali areallari	369
<i>Bozorova Sabohat</i>	Gazeta tili va publitsistik janrlarning lingvostilistik xususiyatlari	372
<i>Abduvoxidova Mavzuna</i>	Обучение грамматике в условиях коммуникативного подхода	377
<i>Mamadayupova Vasila</i>	Katta yoshdagilarning xorijiy til o'rganishi	381
<i>Azizova Feruza</i>	Raqamli texnologiyalarning til evolyutsiyasiga ta'siri: XXI asrda yozma va og'zaki muloqotning transformatsiyasi	385
<i>Abdullayeva Roxila</i>	Xarakter ifodalovchi birliklarning freym tahlili	389
<i>Yusupova Shahzoda</i>	Suggestiv nutq ta'sirchanligini oshirishda sifatlarning o'rni	393
<i>Mamirova Xayriniso</i>	Ko'p ma'noli so'zlarni qayta ishlashning gibrid modellari	398
<i>Nabiyeva Parvina</i>	Assotsiativ tezaurus: til tasviri va inson ongining modellashtirilishi	405
<i>O'rinova Zarifa</i>	Iqtiboslarning intertekstual tezaurusda aks etishi	410
<i>Rayimjonova Matluba</i>	Rauf Parfi she'riyati leksikasini chastotali lug'at asosida tadqiq qilish muammolari va yechimlari	414
<i>Turobova Nargiza</i>	Ulug'bek Hamdam ijodining lingvopragmatik tahlilida presuppozitsiya	418
<i>Abdullajonova Madina</i>	"Fiziologik xatolar"ni disgrafiyadan farqlash masalasi	424
<i>Pulatova Umriniso</i>	Yoshlar slengining ayrim o'ziga xos hududiy xususiyatlari	428
<i>Imomova Ismigul</i>	Dramatik matnlarda qo'llanilgan barqaror birikmalar va maqollarning intertekstual ohang va mazmunini boyitishdagi roli	435
<i>Arolova Nafisa</i>	Til o'zlashtirishda leksik portlash hodisasi	440
<i>Tursunboyeva Fayiza</i>	Korpus lingvistikasining diniy matnlardagi o'rni	443

<i>Amrullayeva Mohinur</i>	O'zbek tilidagi ayrim fe'l-atvor frazemalarining semantik tasnifi va uslubiy xususiyatlari	450
<i>Mirnosirova Dilbar</i>	Bolalar verbal assotsiatsiyalarining ayrim sintaktik xususiyatlari	454
<i>Aminova Zilola</i>	Darsdan tashqari mashg'ulotlarda o'zga tili o'quvchilarning nutqini o'stirish	462
<i>Muratova Ademi</i>	Multilingualism and bilingualism in turkic-speaking countries: contemporary challenges and development prospects	466
<i>Umurzakova Zuxraxon</i>	Ona tili darslarida interaktiv raqamli resurslarni tatbiq etishning didaktik qulayligi	472
<i>Maxmudjonova Nargizaxon</i>	Tilshunoslarga bog'lab berilgan tomorqa...	477
III SHO'BA. MADANIYATLARARO MULOQOT VA O'ZBEK TILI TARAQQIYOTI		
<i>Uluqov Nosirjon, Solixodjayeva Xavasxon</i>	O'zbek sayillari va ayrim turk bayramlarining etnolingvistik hamda lingvokulturologik tahlili	481
<i>Mirzodjanova Malika</i>	Сравнительный семантический анализ употребления английских “over”, “above” и их таджикских эквивалентов	489
<i>Komilova Gavharoy</i>	Nutq tadqiqida yangi yondashuvlar	484
<i>Pulatova Zamira</i>	Роль межкультурной коммуникации в процессе изучения языков	497
<i>Moldokulova Elina</i>	Сохранение узбекской культурной идентичности через язык и традиционный костюм в эпоху глобализации	501
<i>Yo'ldoshxonov Javohirbek</i>	Микротопонимы как ономастическая реалия: сравнительный анализ ташкента и лондона	505
<i>Abduqodirova Zebo</i>	The role of lingvocultural competence in the translation of specialized ecological texts. (English and Uzbek languages)	509

<i>Otamirzayeva Sug'diyona</i>	Teaching legal english in uzbek context: challenges of terminology	514
<i>Sayfiyeva Komila</i>	Fitonim komponentli o'zbek va ingliz maqollarining madaniyatlararo qiyosiy tadqiqi	521
<i>Madjidova Maftuna</i>	Лингвосоматические единицы которые характерные для арабской культуры	529
<i>Xasanova Sohijamol</i>	Ingliz va o'zbek tillarida "yaxshilik" va "yomonlik" kategoriyalarining lingvokulturologik tahlili	534
<i>Lafasova Mavjuda</i>	Xorij tilshunosligida o'xshatishlar tadqiqi	539
<i>Olimova Mushtariybonu</i>	O'zbek va ingliz xalq maqollaridagi "omad" va "omadsizlik" konseptlarining qiyosiy tahlili	544
IV SHO'BA. O'ZBEK TILINING XORIJDA O'QITILISHI VA O'ZARO HAMKORLIK MASALALARI		
<i>Akalin Ahmet</i>	<i>Kültür Taşıyıcısı Olarak Özbek Dilinin Diplomatik Fonksiyonu</i>	549
<i>Rahmonqulov Abdunazar</i>	O'zbek va tojik tillari interferensiyasi haqida	555
<i>Rafibayeva Nasiba, Mingboyeva Oypari</i>	Лингвистика и страноведческий аспект в преподавании иностранного языка	559
<i>Xakimova Mavzunadjon</i>	Лингвистическое табу и стратегия эвфемизации в таджикском и английском языках	563
<i>Musurmankulova Shaxribon</i>	Turk tiliga xos ayrim frazemalar tahlili	569
<i>Xodjayeva Mashhura</i>	Влияние глобализационных тенденций на методику обучения иностранным языкам	576
<i>Erkaboyeva Havojon</i>	Translation studies and the internationalization of the uzbek language	581

<i>Axmedova Niluzar</i>	Emotsional leksikaning semantik-pragmatik talqini: ingliz va o'zbek tillari misolida	584
V SHO'BA. TIL TARIXI VA TURKIY TILLAR TADQIQOTLARI		
<i>Seyhan Tanju</i>	Ali Şir Nevâyî ve Üslubunda Fiillerin Yeri	589
<i>Abdushukurov Baxtiyor</i>	O'zbek tilining tarixiy takomili va buguni	604
<i>Rahimi Farhad</i>	Nezrali'nin Çağatay Türkçesi Sözlüğünün Yanlışıları Üzerine	611
<i>Jafarzade Vahide</i>	Mustafa Zəririn "Siyərün-nəbi" əsəri haqqında bəzi qeydlər	640
<i>Muhammadiyahva Dilafro 'z</i>	"Boburnoma" parallel korpusini yaratishdagi tarjima tamoyillari	650
<i>Bo'ronov Anvar</i>	Poloves-qipchoq tillari maishiy leksikasi milliy identifikatsiyalash mezoni sifatida	657
<i>Xo'janiyazova Shahnoza</i>	Alisher Navoiyning "Sab' ai sayyor" asaridagi idish-tovoq nomlarining leksik-semantik xususiyatlari	665
<i>Xolmurodova Mushtariy</i>	"Nasoyim ul-muhabbat" asaridagi tibbiy terminlar tahlili	670
<i>Mirzayeva Ulker</i>	Yunan mənəbələrində işlənən Azərbaycan antroponimlərinin leksik-semantik təhlili	676
<i>Babazade Rahshane</i>	Mustafa Zəririn "Yüz hədis və yüz hekayə" əsərində zərflər	684
<i>Yodgorov Hamid</i>	"Qo'noq" umumturkiy leksemasının etimologiyasi	697
<i>O'razova Iqbol</i>	Frazemalar kognitiv semantikaning o'rganish obyektı sifatida	701
<i>Azizzade Turkan</i>	R.O.Şor Yafəs-türk dil əlaqələri haqqında	705
<i>Saygin Muhterem</i>	Klasik Türk Edebiyatının Doğu Sahasında Sevgili İçin Kullanılan Bir İfade Körke Bay (Körkke Bay,	711

	Görge Bay)	
<i>Hamishog‘lu Meryem</i>	Türkçenin İlk Sözlüğü Dîvânu Lugâti't-Türk'ten Özbek Türkçesine Bitki Adları	718
<i>Bakirov Qudratillo</i>	Turkiy dunyoda vaqt tushunchasi va uning o‘rganilishi	734
<i>Sattorova Shahnoza</i>	O‘zbek va turk tillarida bir xil etimologiyaga ega o‘simlik nomlarining qiyosiy tahlili	739
<i>Maqsudova Feruza</i>	Muqaddas qadamjo nomlari – onomastika sohasining o‘rganish obyekti sifatida	745
<i>Azizova Nilufar</i>	“Devonu lug‘otit turk”dagi o‘z qatlamga oid ijtimoiy munosabat semali leksemalar	750
<i>O‘tkirbek Muhammad Sobir</i>	Arba’in she’rlarda “hayit” so‘zining lingvopoetik timsollari	756
<i>Siddiqova Naimaxon</i>	Eskirgan so‘zlarning eskirmagan ma’nolari	760
<i>Qasimova Sema</i>	“Kitabi-Dədə Qorqud” matnlərində qadin-kishi müraciət formalarinin üslubi, linqvistik və psixolinqvistik tahlili	766
<i>Turdiyeva Roza</i>	O‘zbek, qoraqalpoq va ingliz tillaridagi maqollarda zoonimlarning umumiy va milliy xususiyatlari	774